

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 17 май 2021 г.
(OR. en)

8618/21

COMPET 336	EMPL 190
IND 120	ENER 166
MI 330	ENV 289
CLIMA 100	ESPACE 50
CONSOM 116	PI 35
DIGIT 57	POLMIL 66
ECOFIN 424	RC 19
EDUC 158	RECH 201

БЕЛЕЖКА

От:	Председателството
До:	Комитета на постоянните представители/Съвета
Относно:	<i>Подготовка за заседанието на Съвета по конкурентоспособност на 27 май 2021 г.</i> <i>Актуализиране на новата промишлена стратегия за Европа – същественото значение на осигуряването на достъп до суровини от изключителна важност</i> <i>Ориентационен дебат</i>

Приложено се изпраща на делегациите бележка на председателството относно „Актуализиране на новата промишлена стратегия за Европа – същественото значение на осигуряването на достъп до суровини от изключителна важност“ с оглед на ориентационния дебат на заседанието на Съвета по конкурентоспособност на 27 май 2021 г.

Съвет по конкурентоспособност | Вътрешен пазар и промишленост

**Актуализиране на новата промишлена стратегия за Европа –
същественото значение на осигуряването на достъп до суровини от
изключителна важност**

Документ за обсъждане, изготвен от председателството

Много неща се промениха от март 2020 г. насам, когато Комисията прие пакета за промишлената политика. Пандемията от COVID-19 засегна сериозно европейската икономика, като оказва диференцирано количествено и качествено въздействие в различните сектори и промишлени екосистеми.

Актуализираната промишлена стратегия, представена от Комисията на 5 май, потвърждава отново приоритетите, определени през март 2020 г., и по-специално екологичния и цифровия преход. Същевременно в нея се съдържа оценка, чиято цел е да се извлекат поуки от пандемичната криза, за да се стимулира възстановяването, да се засили отворената стратегическа автономност на ЕС (която беше широко обсъждана на неформалната среща на министрите, отговарящи за конкурентоспособността (вътрешен пазар и промишленост) през март тази година) и да се ускори двойният преход, като се имат предвид исканията, отправени от Европейския съвет в заключенията му от октомври 2020 г., за: i) представяне на стратегически доклад относно единния пазар, включително актуалното състояние на плана за действие за прилагане на законодателството в областта на единния пазар; ii) оценяване на стабилността на съществуващите процедури и необходимостта от действия за укрепване на устойчивостта на единния пазар; и iii) идентифициране на стратегическите зависимости, особено в най-чувствителните промишлени екосистеми, като например в областта на здравеопазването, и предлагане на мерки за смекчаването им.

Укрепване на адаптивността на единния пазар

Първият годишен доклад за единния пазар разглежда, наред с другото, въздействието на кризата върху единния пазар и европейските дружества, включително върху промишлените екосистеми и малките и средните предприятия (МСП). В него също така се оценява напредъкът в преодоляването на основните пречки пред единния пазар.

В резултат на анализа и извлечените поуки Комисията потвърждава ангажимента си да проучи начини за укрепване на устойчивостта на единния пазар. Това включва извънредния инструмент за единния пазар, чиято цел е да осигури структурно решение за гарантиране на наличността и свободното движение на хора, стоки и услуги в контекста на евентуални бъдещи кризи.

В документа също така се подчертава важната роля на Работната група по въпросите на правоприлагането във връзка с единния пазар, създадена в рамките на промишлената стратегия през март 2020 г., като форум на високо равнище, на който Комисията и държавите членки съвместно търсят решения за преодоляване на пречките пред единния пазар.

Ще продължат усилията за преодоляване на ограниченията и пречките, установени в доклада за пречките пред единния пазар за 2020 г. По-специално Комисията ще проучи възможностите за определяне на стандарти в областта на бизнес услугите и за подобряване на практическото прилагане на командироването на работници. Ще бъде поставен акцент и върху взаимодействието между стоките и услугите във всички екосистеми и върху ролята на ефективния надзор на пазара от страна на националните органи за справяне с несъответстващите на изискванията продукти.

Конкретни инициативи за борба със забавените плащания, като например бъдещата обсерватория за забавените плащания, мобилизирането на инвестиции в МСП чрез компонента за МСП в рамките на InvestEU и нов публично-частен фонд за ППП в подкрепа на МСП и дружествата със средна пазарна капитализация, за да се гарантира по-добър достъп до дялово финансиране, също ще допринесат за подобряване на платежоспособността на МСП. Тези действия ще насърчат възстановяването на единния пазар и ще укрепят конкурентоспособността и устойчивостта на промишлеността на ЕС.

Справяне със стратегическите зависимости на ЕС

В стратегията за промишлеността от март 2020 г. се подчертава значението на укрепването на отворената стратегическа автономност на ЕС и необходимостта от намаляване на зависимостта от трети държави за някои специфични продукти, инфраструктури и технологии от стратегическо значение. Кризата, предизвикана от COVID-19, показва колко е важно да се постигне по-добро прогнозиране на това къде се намират настоящите и бъдещите стратегически зависимости.

В работния документ на своите служби относно стратегическите зависимости, публикуван заедно с актуализираната промишлена стратегия, Комисията извършва анализ, основан на търговски данни, който дава първоначална представа. От 5200 продукта, внесени в ЕС, в анализа са идентифицирани 137 продукта (представляващи 6% от стойността на общата стойност на вноса на стоки в ЕС) в чувствителни промишлени екосистеми, от които ЕС е силно зависим. Около половината от тях са с произход от Китай. Тези продукти са свързани главно с енергоемките отрасли (като суровините) и здравните екосистеми (като активните фармацевтични съставки) или с други продукти, които са от значение за подпомагане на екологичния и цифровия преход.

От тях, 34 продукта се считат за по-уязвими предвид вероятно малкия им потенциал за по-нататъшна диверсификация и заместване с производство на ЕС. Настоящият анализ обхваща шест задълбочени прегледа на суровините, батериите, активните фармацевтични съставки, водорода, полупроводниците и технологиите за изчисления в облак и периферните технологии. Анализът показва също така предизвикателствата и зависимостите в областта на авангардните технологии.

Що се отнася до пътя напред, актуализираната промишлена стратегия потвърждава отново волята на Комисията да продължи да работи с държавите членки и промишлеността, включително чрез промишления форум, за да задълбочи анализа си и да търси решение на установените стратегически зависимости. Както се посочва в прегледа на търговската политика, ще продължи работата за диверсифициране на международните вериги на доставки и за установяване на международни партньорства с единомислещи партньори.

Освен това в актуализираната промишлена стратегия отново бе потвърдена подкрепата на Комисията за промишлените алианси в стратегически области, в които те са определени като най-добрия инструмент за ускоряване на дейности, които иначе не биха се развили. По-специално Комисията обяви, че подготвя създаването на два алианса за процесорите и полупроводниковите технологии, както и за промишлените данни, периферните изчисления и изчисленията в облак. Тя обмисля и подготовката на алианси за космически ракетоносители и за авиация с нулеви емисии, които работят при пълно взаимно допълване с алианса за възобновяеми и нисковъглеродни горива, който е в процес на разглеждане.

Съгласно актуализираната промишлена стратегия Комисията ще представи и стратегия за стандартизация за по-категорична позиция при определянето на европейските и международните стандарти в съответствие с европейските стратегически интереси и ценности. Макар и да е от техническо естество, стандартизацията е изключително стратегическа дейност. Стандартите гарантират оперативна съвместимост между различните устройства и услуги, намаляват разходите за адаптиране, премахват пречките пред търговията, помагат на дружествата да получат достъп до пазари и улесняват внедряването на нови технологии и продукти. Освен това стандартите могат да играят ключова роля за насърчаване на конкурентоспособността и технологичното лидерство на ЕС, особено в нови области, в които ЕС, самостоятелно или в сътрудничество с единомислещи партньори, може да оказва влияние върху международната система.

Обявените насоки относно стратегическите обществени поръчки могат допълнително да допринесат за диверсифициране на базата на доставчиците и за укрепване на веригите за създаване на стойност в ЕС в глобален контекст.

Във връзка с актуализираната промишлена стратегия Комисията предложи и правен инструмент за справяне с възможните нарушаващи конкуренцията последици от чуждестранните субсидии върху единния пазар. Този инструмент може да бъде ключов елемент по отношение на външното измерение на еднаквите условия на конкуренция и да допринесе за насърчаването на справедлив и конкурентоспособен единен пазар.

И накрая, инициативите, изложени в актуализираната промишлена стратегия, трябва също така да бъдат разгледани в по-широкия контекст на действията, обмисляни от трети държави. Например САЩ извършват преглед на своите вериги на доставки с акцент върху батериите, полупроводниците, активните фармацевтични съставки и редкоземните метали и шест промишлени бази¹. Г-7 също така разглежда уязвимостта на глобалната верига на доставки като част от нов план за действие на Г-7 за икономическа устойчивост.

Ускоряване на двойния преход

Пандемията засегна скоростта и мащаба на екологичния и цифровия преход. За да се засили икономическата целесъобразност на прехода и неговата предвидимост, които са предпоставка за добре информирани инвестиционни решения, промишлеността се нуждае от съгласувана регулаторна рамка, достъп до капацитет и инфраструктура (включително цифрови), достъп до финансиране (със силен акцент върху капиталовите инструменти и необходимостта от подобряване на капиталовата екосистема), достъп до суровини и декарбонизирана енергия, както и подходящи умения.

В този контекст актуализираната промишлена стратегия представя първи анализ на предизвикателствата, пред които са изправени четиринадесетте промишлени екосистеми, и на вече предприетите инициативи, които да доведат до промяна. Тези анализи представляват важен принос за създаването в партньорство с промишлеността, публичните органи, социалните партньори и други заинтересовани страни на т.нар. „пътища за преход“ за промишлените екосистеми.

Необходимо е също така да се създадат и задълбочат пазарите за екологични продукти и да се стимулират инвестициите. Инвестициите от Next Generation EU, които Съветът по конкурентоспособност имаше възможност да обсъди през февруари, ще предоставят възможности за структурна промяна на нашите икономики. Многонационалните проекти, промишлените алианси, европейските партньорства и други инструменти могат да играят важна роля за напредъка на двойния преход.

¹ Отбрана, здравеопазване, ИКТ, енергетика, транспорт, хранително-вкусова промишленост. Вж. <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/presidential-actions/2021/02/24/executive-order-on-americas-supply-chains/>.

Достъп до суровини от изключителна важност

Актуализираната промишлена стратегия и нейното картографиране на стратегическите зависимости и капацитет на ЕС допълнително насочва вниманието ни към зависимостта на ЕС от доставките на суровини от трети държави.

Планът за действие на ЕС относно суровините от изключителна важност² представя десет действия за изграждане на устойчивост и отворена стратегическа автономност, като същевременно се намаляват екологичните и социалните въздействия от използването на ресурсите. Осведомеността на държавите членки за собствените им стратегически зависимости от суровини от изключителна важност, включително чрез използването им от промишлените отрасли надолу по веригата и активното им участие, се счита за изключително важна за успеха на плана за действие на ЕС. Сред най-неотложните области, които изискват действия, са рядкоземните елементи. Те са от съществено значение за производството на постоянни магнити в редица промишлени екосистеми, по-специално в автомобилния сектор, възобновяемите енергийни източници и отбраната³.

Почти пълното разчитане на един-единствен източник на доставки и рафиниране на рядкоземни елементи и рециклирането на магнити (Китай) може да се разглежда като стратегически риск, който не само ЕС, но също така САЩ, Япония, Обединеното кралство, Канада, Австралия, Индия и други се стремят да преодолеят.

Необходими са инвестиции и европейският алианс за суровините е подготвил механизъм за инвестиции, който би могъл да допринесе за преодоляване на важни зависимости от суровини. За да се постигне успех обаче, производителите надолу по веригата трябва да осигурят пазар.

² COM(2020) 474 от 3 септември 2020 г.

³ 95% от електрическите превозни средства използват постоянни магнити, а вятърните турбини съдържат средно 600 kg постоянни магнити на MW. Отбранителната промишленост използва малък дял постоянни магнити, но от висок клас и трудни за заместване.

Понастоящем местното снабдяване с редкоземни елементи е близко до нулата. В плана за действие на ЕС държавите членки и регионите се призовават да използват по-добре националните ресурси, като набележат проекти за добив и преработка на суровини от изключителна важност и оползотворяване на отпадъците, които могат да започнат да функционират до 2025 г. (напр. чрез съответни инвестиции в националните планове за възстановяване и устойчивост). Вътрешното снабдяване има потенциала да осигури 20% от годишното търсене в ЕС до 2030 г.⁴

Комисията предложи да се развият стратегически партньорства с богати на ресурси държави с цел диверсифициране на външното снабдяване и вече води преговори с Канада и Украйна. Други региони като Западните Балкани също са важни. Сърбия разполага с големи ресурси от литий, борати и други суровини от изключителна важност и потвърди интереса си за развиване на стратегическо партньорство с ЕС. Освен това Комисията обмисля предлагането на стратегически партньорства на заинтересованите държави в Африка, които да им помогнат да създадат добавена стойност в миннодобивния сектор като двигател на икономическото и социалното развитие.

Важно е да се отбележи отново, че другите участници на световната сцена също отправят поглед към тези държави, за да гарантират доставките си на минерални суровини от изключителна важност. Поради това е от ключово значение държавите членки и европейските дружества да участват активно в тези стратегически партньорства.

Въпроси за обсъждане:

- 1. Кои три елемента на актуализираната промишлена стратегия следва да бъдат приоритизирани по отношение на мерките на политиката, които да бъдат приети в краткосрочен и средносрочен план? Като се има предвид ключовата роля на вътрешния пазар, кои са трите елемента, считани за особено важни за новия извънреден инструмент за единния пазар?*
- 2. Има ли опасност зависимостите от суровини от изключителна важност да застрашат инвестициите в обхвата и темпото, необходими за ефективното активиране на екологичния и цифровия преход? Какви инвестиции във веригата на стойността на суровините възнамеряват да подкрепят държавите членки чрез частни инвестиции, Механизма за възстановяване и устойчивост, фондове на ЕС и/или държавна помощ?*

⁴ Изчисления на ERMA (Европейския алианс за суровините): До момента ERMA е идентифицирал 14 вътрешни проекта, които биха могли да доставят 7000 тона магнити до 2030 г. и да покрият 20 % от годишното търсене в ЕС.